

МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ВИКЛИКІВ

Рудінська Олена Володимирівна

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувачка кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Деревягін Ярослав Олександрович

*здобувач вищої освіти, лікар-інтерн
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Актуальність. Сучасні організації функціонують в умовах високої невизначеності, спричиненої глобальними кризами, військовими конфліктами, економічною нестабільністю та швидкими технологічними змінами. В умовах повномасштабної війни в Україні питання забезпечення стійкості організацій набуває критичного значення, оскільки їх здатність адаптуватися, відновлюватися та продовжувати діяльність прямо впливає на стабільність економіки та суспільства в цілому.

Стійкість організації перестає бути лише теоретичною категорією і трансформується у практичний інструмент виживання та розвитку в кризових умовах.

Обґрунтування. Стійкість організації визначається як її здатність протистояти кризовим впливам, швидко адаптуватися до змін та відновлювати функціонування із мінімальними втратами. Вона формується через систему взаємопов'язаних механізмів управління.

Ключовими механізмами забезпечення стійкості є:

- Стратегічна гнучкість – здатність оперативно змінювати цілі та способи їх досягнення залежно від зовнішніх умов;
- Диверсифікація ресурсів та діяльності – зменшення залежності від одного джерела доходів або постачання;
- Цифровізація управління – впровадження інформаційних систем, що забезпечують безперервність бізнес-процесів;
- Кризове планування – розробка сценаріїв реагування на різні типи загроз;
- Лідерство та організаційна культура – формування команд, здатних діяти в умовах невизначеності.

Особливого значення набуває автономність організації (енергетична, логістична, кадрова), що дозволяє мінімізувати вплив зовнішніх факторів.

Таблиця

Основні механізми забезпечення стійкості організації

№	Механізм	Сутність	Очікуваний ефект
1	Адаптивне стратегічне управління	Швидка зміна стратегій відповідно до кризових умов	Підвищення гнучкості
2	Управління ризиками	Ідентифікація та мінімізація загроз	Зниження втрат
3	Цифрова трансформація	Використання ІТ-рішень для підтримки процесів	Безперервність діяльності
4	Диверсифікація	Розширення джерел доходів і партнерства	Фінансова стабільність
5	Розвиток людського капіталу	Навчання та підтримка персоналу	Підвищення ефективності

Пропозиції. Для підвищення стійкості організацій в умовах кризових викликів доцільно впровадити комплексний підхід, що включає:

1. Розробку антикризових стратегій із чіткими сценаріями реагування;
2. Інвестування у цифрову інфраструктуру та кібербезпеку;
3. Формування резервів ресурсів (фінансових, матеріальних, кадрових);
4. Розвиток партнерських мереж на національному та міжнародному рівнях;
5. Впровадження систем безперервного навчання персоналу.

Перспективним є створення «організацій-адаптерів», які не лише реагують на кризу, а й використовують її як можливість для трансформації та розвитку.

Висновок. Забезпечення стійкості організації в умовах кризових викликів є ключовим фактором її довгострокового існування та конкурентоспроможності. Сучасні виклики вимагають переходу від реактивного управління до проактивного, заснованого на прогнозуванні, гнучкості та інноваціях.

Організації, що впроваджують системні механізми стійкості, отримують стратегічну перевагу та здатність не лише виживати, а й розвиватися в умовах нестабільності.

Література:

1. Талєб Н. Н. Антикрихкість. Про (не)вразливе у реальному житті. – Київ: Наш формат, 2021.
2. ISO 22301:2019. Security and resilience – Business continuity management systems – Requirements.
3. OECD. Building Resilient Organizations. – Paris: OECD Publishing, 2020.

4. McKinsey & Company. Organizational resilience in a crisis: What leaders need to know, 2021.

5. Рудінська О. В., Дружкова І.С., Ярмола Т. Розвиток емоційного інтелекту в медичному менеджменті–запобігання конфліктам. 2025 Сучасний стан та перспективи розвитку науки, освіти і технологій: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Кременчук, 4 січня 2025 р.): 2 ч. Кременчук: ЦФЕНД, 2025. Ч. 2. 83 с.

6. Рудінська О. В., Красіленко Т. М. Проекти розвитку університетських клінік: вибір ефективних напрямів синергії. 2025. Інтегративна Антропологія. №1, с. 70-76 URL: <https://journals.onmedu.od.ua/index.php/anthropology/issue/view/146/148>

7. Кабінет Міністрів України. Стратегія розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року. Київ, 2025.

8. Porter M. E. Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors. New York: Free Press, 2008.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-640-2-11>

АКТУАЛЬНІСТЬ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Волянська Алла Георгіївна

*доктор медичних наук, магістр менеджменту,
професор кафедри акушерства та гінекології
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Ковальчук Тетяна Анатоліївна

*кандидат медичних наук, лікар-невролог,
здобувачка вищої освіти за спеціальністю менеджмент
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Актуальність. Українська система охорони здоров'я перебуває у точці найвищої історичної відповідальності. З одного боку, вона є «тиловим фронтом», що тримає удар повномасштабної війни, з іншого – готується до фундаментальної трансформації у межах вступу України до Європейського Союзу. У січні 2025 року Кабінет Міністрів України затвердив Стратегію розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року [1], яка стала базовим вектором руху для кожного закладу.

В умовах війни та на етапі реформи щодо створення спроможної мережі медичних закладів: кластеризації, стратегія кожного закладу перестала бути формальністю. Вона стала інструментом резильєнтності